

Status *Mandated Body* Komisji Europejskiej dla Państwowego Instytutu Geologicznego

Wojciech Brochwicz-Lewiński¹, Ilona Śmietańska¹

W. Brochwicz-Lewiński

I. Śmietańska

We wrześniu 2008 r. Państwowy Instytut Geologiczny został wpisany na listę tzw. *Mandated Bodies*, czyli podmiotów uprawnionych do pełnienia funkcji partnera w Programie Współpracy Bliźniaczej Komisji Europejskiej, a tym samym do uczestnictwa w przetargach do projektów

organizowanych w ramach tego programu.

Program współpracy bliźniaczej został utworzony w związku z przyłączaniem się do Unii Europejskiej nowych krajów. Jego celem jest pomoc instytucji publicznych krajów członkowskich UE w rozwijaniu nowoczesnej administracji w państwach kandydujących poprzez przyjmowanie prawa wspólnotowego oraz standardów wynikających z członkostwa w UE. Program ten obejmuje tzw. nowe kraje UE, kraje kandydujące (obecnie Chorwacja, Bułgaria, Jugosłowiańska Republika Macedonii i Turcja) oraz kraje mające status potencjalnych kandydatów (Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Serbia oraz Kosowo) i inne, włącznie z Ukrainą, Białorusią, Gruzją i Azerbejdżanem, jak też Egiptem i innymi krajami regionu śródziemnomorskiego, które zostały objęte programami PHARE, TRANSITION FACILITY, CARDS, TACIS, MEDA, a od 1 stycznia 2007 r. — przez mechanizmy Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej IPA i ENPI (Podemski, 2007).

Podmiotami uprawnionymi do pełnienia funkcji partnera współpracy bliźniaczej są naczelne i centralne organy administracji publicznej krajów członkowskich. Ponadto dla takich instytucji, jak instytuty naukowo-badawcze, została stworzona możliwość oficjalnego zgłoszenia na listę podmiotów uprawnionych, prowadzoną przez Komisję Europejską. Przy rozpatrywaniu wniosków brane są pod uwagę takie czynniki, jak zdolność instytucji kandydujących do podejmowania wyzwań współpracy w ramach programów unijnych, stopień dostosowania ich własnej działalności do wymogów UE, a także dotychczasowe doświadczenie w zakresie spraw związanych z integracją europejską, a zwłaszcza udział w projektach unijnych. Główne kryteria to: 1) poświadczone kwalifikacje w obszarach objętych dorobkiem prawnym UE, 2) struktura *non-profit* i niedochodowy (*non commercial*) zakres działania, 3) własność publiczna, 4) podległość odpowiedniemu organowi administracji publicznej oraz 5) liczba zatrudnionych osób wystarczająca, aby realizacja projektu nie zakłócała pracy całej instytucji.

Państwowy Instytut Geologiczny, dzięki wsparciu Ministerstwa Środowiska i Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej (UKIE), dołączył do wąskiego grona około 20

polskich instytucji posiadających status *Mandated Body*. Warto wspomnieć, że w tym gronie są już dwie inne instytucje podległe Ministerstwu Środowiska — IMiGW i Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych.

Potencjalne korzyści PIG z udziału w projektach bliźniaczych to nie tyle otwieranie kontaktów i współpracy międzynarodowej, lecz raczej szansa na wykorzystanie i umocnienie już nawiązanej współpracy w ramach programów dwu- i wielostronnych (np. z Ukrainą czy Białorusią) w połączeniu z otwarciem nowych źródeł finansowania prac. Właśnie taka ścisła współpraca powinna ułatwić przygotowanie ofert projektowych, które zostaną zaakceptowane przez kraje beneficjentów pomocy, z czym są często poważne problemy. W grę wchodzi tu:

- 1) **oferty samodzielne**, to jest przygotowane przez jedną lub więcej instytucji z tego samego kraju;
- 2) **oferty konsorcjów**, jakie przygotowują dwa lub maksymalnie trzy kraje UE, z których jeden występuje jako partner wiodący, a pozostałe jako **młodszy partnerzy** (*junior partners*), wspierający realizację projektu;
- 3) **oferty składane jako młodszy partner**;
- 4) oferty typu *twinning light*, to jest projekty współpracy bliźniaczej w formie podstawowej, z RTA — długoterminowym doradcą współpracy bliźniaczej (*Resident Twinning Adviser*) lub bez RTA, z niewielkim budżetem i czasem trwania ograniczonym do 6 miesięcy;
- 5) **oddelegowanie ekspertów ad hoc** do ruszających projektów, co może być także wyjątkowo interesujące dla instytucji z tak doświadczonym zespołem, jaki zatrudnia PIG. W grę wchodzi tu oddelegowywanie **ekspertów średnio- i krótkoterminowych** do realizacji misji szkoleniowych i projektów. W programie przewidziano dodatkowe wynagrodzenia za dzień pracy w kraju beneficjenta dla ekspertów z administracji publicznej i *Mandated Bodies*, niezależnie od diet na każdy dzień pobytu. Przewidziano także dodatkowe fundusze dla instytucji dawcy pomocy jako rekompensatę za podejmowany wysiłek organizacyjny. Te ostatnie fundusze są liczone jako 150% stawek wynagrodzeń zaplanowanych dla ekspertów i w praktyce mogą być przeznaczone na pokrycie wszelkiego rodzaju kosztów instytucji świadczącej pomoc bliźniaczą.

Wpisanie na listę *Mandated Bodies* oznacza, że PIG znalazł się w rozdzielniku Krajowego Punktu Kontaktowego w UKIE, z którego KPK na bieżąco przekazuje właściwym jednostkom polskiej administracji informacje o możliwości udziału w projektach współpracy. Tym samym nasi eksperci mogą też liczyć na aktywne wsparcie UKIE w procesie przygotowania oferty, weryfikacji jej zawartości i w ocenie, jakie modyfikacje powinny być wprowadzone,

¹Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; wojciech.brochwicz-lewinski@pgi.gov.pl; ilona.smietanska@pgi.gov.pl

aby propozycja spełniała wymogi formalne (Informacja..., 2008).

Przykładem projektu, który może już wkrótce ruszyć i powinien zainteresować naszych ekspertów, jest projekt *Mining waste management*, zaproponowany Turcji. Ze strony beneficjenta projekt ten ma być koordynowany przez tureckie Ministerstwo Środowiska.

Obszerną informację na temat Programu Współpracy Bliźniaczej można znaleźć na stronie: http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/financial-assistance/institution-building/twinning_en.htm, na której umieszczono podręcznik do przygotowania ofert współpracy bliźniaczej i komplet newsletterów programu (Twinning News, No. 1–35, Building Europe Together).

Źródła:

Informacja na temat instrumentów IPA i ENPI wraz z analizą dotychczasowego zaangażowania Polski w realizację programów CARDS, TACIS, MEDA oraz Phare i Transition Facility (Środki Przejściowe), UKIE, 2008 — www.ukie.gov.pl

Możliwość współpracy w ramach programów IPA, ENPI oraz TRANSITION FACILITY (pol. Środki Przejściowe) dla jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministerstwo Zdrowia, 2008 — <http://www.bpz.gov.pl/dokumenty/nawspolnotowe.htm>

Podemski M. — 2007. Europejska polityka dobrego sąsiedztwa. Prz. Geol., 56: 1089-1090.